

رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی خبر داد

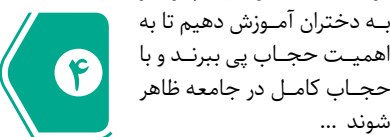
۱۰۰ برنامه ملی و بین المللی ویژه دهه پایانی صفر

۴

تولید عروسک‌های «رضا» و «رضوان» ادامه دارد ...

همسفر زائران کوچک اربعین

به همت اداره انتظامات خواهران حرم مطهر رضوی و در قالب پویش «بچه‌های امام رضا(ع)» عروسک‌های «رضا» و «رضوان» برای هدیه به زائران خردسال اربعین در حال تولید است. زهرا قاسمی، رئیس اداره انتظامات خواهران حرم مطهر رضوی گفت: با ساخت عروسک‌های «رضا» و «رضوان» سعی کردیم علاوه بر اینکه فرهنگ خشنودی و رضایتمندی را به کودکان می‌آموزیم، مفهوم زیارت، ارتباط با امام رضا(ع) و همچنین افزایش عشق و ارادت به حضرت را در آن‌ها متجلی کنیم. علاوه بر این تلاش کردیم فرهنگ عفاف و حجاب را نیز به دختران آموزش دهیم تا به اهمیت حجاب پی ببرند و با حجاب کامل در جامعه ظاهر شوند ...

منبر مجازی

گنج بی‌پایان

حجت‌الاسلام رفیعی | قناعت مقابل اسراف است. معنای قناعت مصرف نکردن نیست بلکه معنایش خوب و درست مصرف کردن است. اسراف یعنی زیاده‌روی در مصرف و خرج کردن. در ضمن قناعت با بخل هم فرق دارد. فردی در یکی از مناطق مدینه خانه قدیمی و کوچکی داشت. وقتی امام صادق(ع) به دیدن او رفت و با سختی مواجه شد، امام فرمود: چرا خانه‌ات را عوض نمی کنی؟ او گفت: این یادگار پدر من است. امام فرمود: چرا با اینکه تو امکانات داری در این محل زندگی می‌کنی؟ در حدیث داریم که چهار چیز از نشانه‌های مرد است: خانه بزرگ، همسر خوب، اولاد صالح و مرکب خوب. در قرآن داریم: چرا زینت‌های خدا را بر خودتان حرام می‌کنید؟ قناعت یعنی اینکه شما از وسیله‌ای استفاده بهینه بکنید. شما می‌توانید در عید کفش نو بخرید ولی کفش قبلی که قابل استفاده است را در جای دیگری استفاده کنید. امام صادق(ع) لباسی پوشیدند که کمی وصله داشت، فردی ایشان را نگاه کرد و گفت: چرا لباسان وصله دارد؟ امام فرمود: هر کس لباس کهنه نبپوشد، لباس نو هم نخواهد داشت. شما نباید با لباس نو به نانوائی بروید بلکه با همان لباس قبلی به نانوائی بروید و آن لباس نو را برای میهمانی بگذارید. معنای قناعت مصرف نکردن هم نیست بلکه درست مصرف کردن است. مصرف صحیح همان قناعت است. گاهی در میهمانی‌ها ۱۰رقم غذا وجود دارد و در پایان باقی‌مانده غذاها را در سطل آشغال می‌ریزند. این اسراف است. همه افراد بیشتر از یک پرس نمی‌توانند غذا بخورند. اسراف، زیاده‌روی در مصرف است. ممکن است فردی دو مدل خودرو دارد که یکی برای داخل شهر و یکی برای خارج از شهر است، این آدم می‌تواند با قناعت باشد ولی ممکن است فردی یک خودرو دارد و آن را در کوچه رها می‌کند و به تعمیرگاه نمی‌برد و خراب می‌شود، این عدم قناعت است. جوانی باید شیک‌تر و زیباتر لباس بپوشد. گاهی جوان کیفی دارد که هنوز قابل استفاده است، پس آن را استفاده کند و کیف نو هم بخرد. اگر بچه‌ها پاک‌کن سال گذشته را دور بیندازند اسراف است ولی اگر آن را استفاده کنند و در کنار آن پاک‌کن جدید هم بخرند این اسراف نیست بلکه قناعت است. گاهی ما وسایلی داریم که قابل استفاده است و می‌توانیم آن‌ها را به افرادی بدهیم که از آن استفاده کنند. خوب است که ما وسایلمان را مدیریت کنیم که دور ریخته نشود. حضرت علی(ع) می‌فرماید: قناعت گنج بی‌پایان است.

درباره حیات علمی کمتر شناخته شده احمد بن حسن عاملی، دانشمند بزرگ مدفون در حرم مطهر رضوی

شیخ حر عاملی دوم و فضائل علمی او

فی تفسیر الوحی الرّبّانی» باقی مانده است که هر چند کتاب مفصلی نیست، اما خبر از تسلط وی بر علم تفسیر می‌دهد. شیخ حر عاملی دوم، مجلس درس خود را در حرم رضوی برگزار می‌کرد و طلاب مشتاق از سراسر جهان اسلام در آن حضور می‌یافتند.

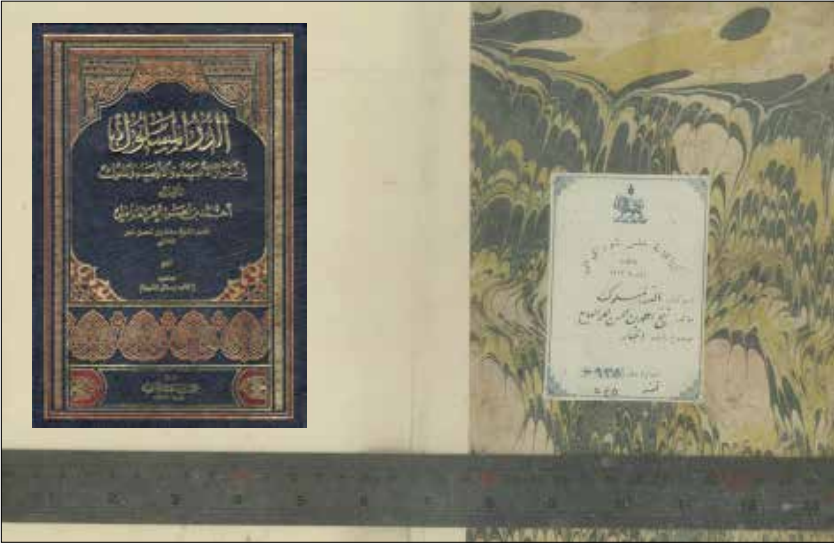
■ هجرت به اصفهان و رحلت

بر پایه برخی گزارش‌های تاریخی، شاه سلطان حسین، آخرین فرمانروای صفوی، در سال ۱۱۱۵قمری شیخ حر عاملی دوم را به اصفهان فراخواند. دلیل این فراخواندن، دقیقاً معلوم نیست؛ شاید قرار بوده است که یکی از مقامات دینی یا قضایی به وی سپرده شود. در این زمان حدود ۱۱سال از درگذشت شیخ حر عاملی اول می‌گذشت. احمد بن حسن ظاهراً تا

راهی خراسان شود. البته نباید فراموش کرد که در آن زمان، حکومت عثمانی که میانه خوبی با صفویان نداشت، بر علمای شیعه جنوب لبنان که روابطی حسنه با حکومت ایران داشتند، سخت می‌گرفت و گاه و بیگاه روستاهای شیعه‌نشین این منطقه را آماج حملات وحشیانه خود قرار می‌داد؛ تا جایی که امنیت لازم برای تداوم فعالیت‌های علمی از میان رفت و جمع زیادی از علما مانند احمد بن حسن عاملی راهی ایران شدند.

■ مفسر تاریخدان

شیخ حر عاملی اول در کتاب «امل‌الامل»، از برادر کوچک‌ترش با عنوان «فاضلی نیکوکار و آشنا به تواریخ» یاد کرده است. شیخ حر عاملی دوم تبجر خاصی در متون تاریخی داشت و این تسلط را در تفسیر و آموزش دیگر علوم نیز به کار می‌گرفت.

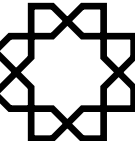

پایان عمرش که احتمالاً حدود سال ۱۱۲۰قمری است، در اصفهان ماند و پس از درگذشت، پیکر وی را با احترام بسیار به مشهد آوردند و پشت سر برادر بزرگش، شیخ حر عاملی اول در سرداب مدرسه میرزاجعفر به خاک سپردند. حدود ۱۵ سال پس از این اتفاق، در سال ۱۱۳۰قمری با حمله افغان‌ها به اصفهان، دوران حکومت صفویان نیز به سر رسید.

برادر بزرگ‌ترش، احمد را صاحب کتاب «تاریخ صغیر و کبیر» می‌داند که منظور وی، احتمالاً اثر ارزشمند شیخ حر عاملی دوم موسوم به «الدر المسلوک فی احوال الانبیاء و اوصیاء و الخلفاء و الملوک» بوده است که توسط احمد بن حسن در دو جلد نوشته شد. با این حال، حر عاملی دوم در دیگر گرایش‌های علوم اسلامی نیز تبحر و توانایی خاصی داشت. از وی کتابی با نام «عیون المعانی

می‌گوید: ای‌وی‌ام سه ماه پیش عمرش را داد به شما. این هم کیف ایشونه. پیرغلام آقا بودن. محرماً می‌رفتن نوکری زائرای امام حسین(ع). توی موکب آشپزی می‌کردن. خدابایمرز همیشه به مادرمون سفارش می‌کرد تا میتونین اهل اهل بیت(ع) باشین. دست و دلبازی کنین برا زوّار. می‌گفت اگه به من است که پدرتامن «یاحسین» از دهن‌تون نیفته بابا. که امسال هم قرار بود نذرشان روی زمین نماند و مبالغ این ساک هزینه زیارت چند کربلا نرفته بشود... خیر

تماشا می‌کند. از محتویات داخل کیف دستی قهوه‌ای باخبریم. همان که همکارم پیدایش کرده توی ایستگاه تاکسی. یک ساعت قبل آن را جو‌ریدیم شاید نشانی از مالک دستانم بیاید که شکر خدا آمد. موبایل قدیمی تویش بود به علاوه کلی کاغذ و مدارک و چک‌پول و دفترچه و این‌ها. موبایلی روشن با تعداد معدودی شماره. صاحب مال، کیف را که تحویل می‌گیرد بدون آنکه وسایلش را چک کند

محمدحسین نیکبخت |

وقتی نام شیخ حر عاملی به میان می‌آید، بیشتر ما به یاد نویسنده کتاب حدیثی مشهور «وسائل الشیعه» می‌افتیم؛ عالمی نامدار که در سال ۱۱۰۴قمری رحلت کرد و در زیرزمین مدرسه علمیه میرزاجعفر به خاک سپرده شد؛ جایی که امروزه از طریق راه پله به صحن عتیق وصل است و مردم برای زیارت قبر آن عالم ربانی، از این راه استفاده می‌کنند. با این حال، شاید کمتر کسی بداند که در کنار محمد بن حسن عاملی مشهور به شیخ حر عاملی که ما در این نوشتار، وی را شیخ حر عاملی اول می‌نامیم، برادر کوچک‌ترش احمد بن حسن عاملی دفن شده که او نیز از علمای نامدار عصر صفوی است و باید وی را شیخ حر عاملی دوم نامید. احمد بن حسن نیز مانند برادرش، از علما و دانشمندان شناخته شده دوران خود بود و در علوم تاریخ، حدیث و تفسیر، صاحب‌نظر. او در سال ۱۰۷۸قمری، پنج سال پس از هجرت برادرش به مشهد، راهی این شهر مقدس شد و تا سال ۱۱۱۵قمری به تدریس در مدارس علمیه مشهد و حرم رضوی اشتغال داشت. به نظر می‌رسد شهرت عالمگیر برادر بزرگ‌تر، مانع از شناخته شدن برادر کوچک‌تر در میان قاطبه مردم، طی دوره‌های تاریخی بعد شده باشد. در رواق امروز با هم مروری خواهیم داشت بر زندگی شیخ حر عاملی دوم.

■ چرایی هجرت به ایران

احمد بن حسن عاملی طبق نوشته خودش در کتاب «الدّر المسلوک» دو سال و ۹ماه از شیخ حر عاملی اول کوچک‌تر است و از آنجا که طبق گزارش‌های تاریخی، نویسنده کتاب «وسائل الشیعه» در هشتم رجب ۱۰۳۳قمری متولد شده، ولادت احمد بن حسن، قطعاً باید اوایل سال ۱۰۳۶قمری اتفاق افتاده باشد. سال درگذشت شیخ حر عاملی دوم نیز چندان دقیق نیست، اما می‌دانیم دست‌کم تا سال ۱۱۲۰قمری در قید حیات بوده است. درباره اینکه چرا احمد از منطقه جبل‌عامل در جنوب لبنان، به ایران و شهر مشهد هجرت کرد، گزارش‌های کمی داریم اما می‌دانیم که او پس از هجرت برادر بزرگش به مشهد و انتصاب وی به عنوان شیخ‌الاسلام این شهر، تصمیم گرفت

ویژه فرهنگ و معارف رضوی
| سال دوم | ویژه نامه ۲۲۵ |

تکته‌ها/ آیت‌الله مجتبی تهرانی
مداومت
بر این ۳ کار
تورارستگار می‌کند

۲

۱۲ نکته کاربردی برای بانوان
در مسیر زیارت اربعین

۳

فاطمه نوروزی، مدیر عامل مجموعه «موکب آرت»
از تولید هنرمندانه ملزومات هیئت‌ها و تکیه‌های گوید
خلاقیت در خدمت هیئت

۲

دیدگاه/ مهدی با‌احمدی خراسانی
اینجا مرکز ایران است

۳

اهدای بسته‌های متبرک رضوی به روضه‌های خانگی

به همت معاونت خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی، آیین اهدای بسته‌های متبرک رضوی به روضه‌های خانگی دهه آخر صفر با عنوان «ایران خانه حضرت رضا(ع)» در جوار حرم مطهر رضوی برگزار شد. به گزارش آستان‌نیز جعفر رئیس‌ان‌زاده، معاون خدمات اجتماعی بنیاد کرامت رضوی اظهار کرد: این طرح با هدف حمایت از محافل و روضه‌های خانگی آغاز شد که در آن محافلی چون تکایا، هیئت‌های مذهبی، روضه‌های خانگی و ایستگاه‌های صلواتی که به نوعی اقامه عزّا می‌کنند شناسایی شده تا برای خدمت‌رسانی به عزادارن مورد حمایت قرار گیرند. وی با اشاره به اینکه تاکنون بیش از ۳هزار محفل عزّا در سراسر کشور توسط این معاونت شناسایی شده است، افزود: شناسایی این محافل با همکاری مجموعه‌های فعال حاشیه شهر، سازمان امور مساجد، سازمان تبلیغات اسلامی و اداره عتبات عالیات در سطح کشور انجام شده است. در پایان این مراسم که عصر شنبه ۱۳ شهریور ماه با حضور ۲۰۰ نفر از نمایندگان هیئت‌ها و روضه‌های خانگی سراسر کشور در مرکز نمایشگاه‌ها و همایش‌های آستان قدس رضوی برگزار شد، نمایندگان هیئت‌ها و روضه‌های خانگی، بسته‌های متبرک خود را دریافت کردند.

فکر اروپا

زیارت قبول

رقیه توسلی | از حرف‌هایی که بینشان ردوبدل می‌شود فقط «ساقول» و «چوخ ممنون»‌اش را می‌فهمم. که آقای کت و شلواری بالای ده بار تکرار می‌کند. از دورتر نگاهشان می‌کنم. مرد مال‌بالخته آذری‌زبان است و دارد به فارسی غلیظ به همکارم توضیح می‌دهد. چقدر ثواب کرده. فکر می‌کنم اولین دفعه باشد سر عودت مال گمشده‌ای به صاحبش حاضرم. حالش ناب است. یک جور خاصی است. انگار خدا دارد این صحنه را